

تأثیر الگوی غذایی بر منابع آب

رضا مکنون^۱، عطیه نجفی قدوسی^۲، علی حاجی مرادی^۳

۱- استادیار دانشکده عمران و محیط‌زیست دانشگاه صنعتی امیرکبیر

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد عمران-آب دانشکده عمران و محیط‌زیست دانشگاه صنعتی امیرکبیر

۳- کارشناسی ارشد عمران-آب دانشکده عمران و محیط‌زیست دانشگاه صنعتی امیرکبیر

rmaknoon@yahoo.com

خلاصه

کشاورزی جهان در مسیری با منابع محدود قرار گرفته است و باید در عین سرانه آب و زمین کمتر تولید را افزایش داد. پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۵۰ جمعیت جهان به بیش از ۹/۲ میلیارد نفر می‌رسد که این جمعیت نیازمند غذا هستند. می‌توان با ترکیبی از بهبود تولیدات کشاورزی و همچنین تغییر در مصارف غذایی تا حدی این نگرانی‌ها را برطرف نمود. یکی از راه‌کارهای موجود در این زمینه تغییر در سبک زندگی و اصلاح الگوی مصرف می‌باشد. امروزه کمتر به موضوع الگوهای مصرف غذا و ارتباط آن با منبع آب پرداخته شده است. در هر مرحله از زنجیره تامین غذا علاوه بر ردپای آب مستقیم، یک ردپای آب غیرمستقیم نیز وجود دارد که اشاره به مصرف آب در مراحل قبلی دارد. لذا در این تحقیق ضمن بررسی رژیم غذایی حال حاضر ایران، اثر تغییر رژیم بر منابع آب مورد بررسی قرار گرفته است.

کلمات کلیدی: رژیم غذایی، آب مجازی، سبک زندگی، اصلاح الگوی مصرف

۱. مقدمه

یکی از چالش‌های قرن حاضر فراهم کردن یک رژیم غذایی سالم و عادلانه برای جمعیت رو به رشد جهان است. امروزه در نقاط مختلفی از جهان مردم از قحطی و گرسنگی رنج می‌برند در حالی که در برخی نقاط دیگر افراد دچار مشکل اضافه وزن اند. تا سال ۲۰۵۰ جمعیت جهان به بیش از ۹/۲ میلیارد نفر می‌رسد که این جمعیت نیازمند غذا هستند. می‌توان با ترکیبی از بهبود تولیدات کشاورزی و همچنین تغییر در مصارف غذایی تا حدی این نگرانی‌ها را برطرف نمود [۱].

امنیت غذایی و ایمنی غذا از واژه‌هایی مهم و کاربردی است که امروزه در اسناد توسعه‌ای به آن پرداخته شده است و از سوی مسئولان به کار گرفته می‌شود. تعاریف زیادی از امنیت غذایی توسط افراد و نهادهای بین‌المللی مختلف ارائه شده است. بانک جهانی امنیت غذایی را دسترسی همه مردم در تمام اوقات، به غذای کافی برای داشتن یک زندگی سالم و فعال تعریف می‌کند. فائو نیز امنیت غذایی را این چنین تعریف می‌کند: اطمینان از اینکه همه مردم در هر زمانی دسترسی فیزیکی و اقتصادی به غذای اصلی مورد نیازشان را دارند [۲].

امنیت غذایی زمانی تامین می‌شود که سرانه‌ی سبد غذایی خانواده به صورت صحیح انتخاب و تهیه شود. برای تامین امنیت غذایی در یک کشور و نظام اجتماعی باید سازمان‌ها و نهادها با هم همکاری داشته باشند و با هماهنگی یک سازمان متولی امنیت غذایی، بر تولید یا واردات مواد و محصولات غذایی، آموزش و تبلیغ و آگاهی‌دادن به جامعه و سیاست‌گذاری‌های کلان اقتصادی نقش ایفا کنند [۳].

^۱ استادیار دانشکده عمران و محیط‌زیست دانشگاه صنعتی امیرکبیر

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی عمران - آب دانشگاه صنعتی امیرکبیر

^۳ کارشناسی ارشد مهندسی عمران - آب دانشگاه صنعتی امیرکبیر